

Előfizetési díj	
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „
Egyes szám ára 5 kr.	

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Őször hasábozott garmond sor 6 kr. ára
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppel Alajos (Wollzeile 22). Haasen
stein és Vogler (Neuer Markt 11).
Pesten: Lang Leopold (Erzsébet-tér 9. z.

Nyiteltéri oszlopok

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „KELET”
politikai és közgazd. napilap
nyolcadik negyedévi folyamára.

A közelgő új negyedév küszöbén, a nélkül, hogy új program-adásnak szükségét látnók, egyszerűen fölkerjük lapunk t. pártolót hogy előfizetéseiket idején megtenni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történjék.

A „Kelet”, mint eddig, ezután is hív képviselője lesz az erdélyi résznek érdekeinek, s míg mulasztatlan kötelességének tartja az anyahonnan való unio rendszeres keresztülvitele mellett küzdeni, viszont nem téveszti szem elől a historiai mult által teremtett specialis viszonyok tekintetbe vételét, s annyival inkább most, midőn a királyi biztosság megszüntetése folytán, még jobban előtérbe lép annak szükségessége, hogy minden felmerülő sajátlagos kérdés földerítését a nyilvánosság közegei, az erdélyrészi lapok, tekintsék elengedhetlen feladatuknak.

Ezt a feladatot jövőre is tőlünk telhetőleg betöltjük s munkatársaink tekintélyes csoportja remélendőnk engedi e törekvés sikerét, ha t. előfizetőink eddig tanúsított támogatásukban ezután is részesítenek s maga az ország-rész intelligenciája lapunkat tekinti — mint eddig — a vidéki érdekek készséges közönyül.

E szellemi és anyagi támogatás reményében nyitjuk meg az előfizetést.

Szász Béla,
felelős szerkesztő.

A „KELET” előfizetési ára:

Okt.—decz.	8 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

Az előfizetés pénzek, legczélseztübben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

„KELET” TÁRCZÁJA.

Lapusniano Sándor.

Egy moldovai dráma.

Regruzz! Constantintól.

3. Mozok fejére vágyunk.

(Folytatás)

„Ezt a feleletet vártam tőled” — szólott Lapusniano komolyan; „de először tudni akarom, mit kíván a nép.”

E közben a fegyveres a kapura mászott, jelt adott és kiáltott: „szeretett földiek, a vajda ő fenéke kérdeteti mit kívántok s miért gyűltetek ily fenyegetőleg ide?”

A támadók tátott szájjal maradtak helytt. Ily kérdést nem vártak. A nép egybegyűlt a nélkül, hogy tudta volna miért; kis csoportokba oszlottak s egymástól kérdették, hogy mit kellene kívánniok. Végre hangok emelkedtek:

„Legyen kisebb az adó!”

„Nem akarunk többet olyan sokat dolgozni!”

„Ne zálogoljanak, ne fosztogassanak!”

„El vágyunk szegényedve — nincs pénzünk — Mozok mind elvette! Mozok, Mozok! ez nyúz minket! ő vezeti fölé a fejedelmet! Halál rá!”

„Halál Mozokra! Mozok fejére vágyunk!”

Ez utolsó szó viszhangra talált minden kebelben s mint villany szikra hatott. Minden kívánság egyben összpontosult, s tele torokkal kiáltotta a nép „Mozok fejére vágyunk!”

„Mit kívánnak?” kérdezte Lapusniano. a mint jönni látta a fegyverest.

„Vornik Mozok fejét.” volt a felelet.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Hirdetési díjainkat, hogy a vidéki t. iparosok is egyenlő kedvezményben részesüljenek a kolozsváriakkal, jövőre az egész erdélyi részekben felényire szállítjuk le, mit hazánk összes iparosainak becses figyelmébe ajánlunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

A bankügyi alkudozások.

Pest, október 15.

(A.) A bankkérdés ez idő szerint közvetlenül a megoldás stadiumába jutott. Az osztrák miniszterek, kik a mult héten a delegatiónak hadügyi költségvetésének tárgyalása alkalmából hazánk fővárosába érkeztek, kormányunk által azonnal bevonattak az értekezletekbe, melyek különösen vasárnap és hétfőn tartattak. A kormány tagjai részint külön, részint az osztrák miniszterekkel együtt vasárnap csaknem megszakítás nélkül egész nap tanácskoztak; hétfőn újra megindult a munka s tartott mindaddig, míg a bécsi miniszterek haza utazása önkénytelen szünetet nem idézett elő. Hogy az eddigi tanácskozások nem hivatalos jellemmel bírtak, azt tanúsítja Andrassy gróf részvétele is, kinek hivatalosan nem szabad beavatkozni az ilyen dolgokba. De a magánjellem dacára az értekezletek mégis első rangú fontossággal bírnak, mert eredményüktől függ a kérdésben hozandó véghatározat értéke.

Az eddigi alkudozások, annyi bizonyos, nem sok sikerre vezettek. Az osztrák miniszterium Magyarország jogos kívánságai iránt nem tanúsít oly méltányosságot, mint szövetségtársunktól természetesen várható lenne. A legnagyobb nézeteltérés úgy látszik ama szerencsétlen 80 milliomos bankadósság körül mutatkozik, mely magyar felfogás szerint az 1867-ki pénzügyi kiegyezésbe már befoglaltatik, német nézet szerint pedig nem. 1867-ben Magyarország az osztrák birodalom minden adósságához való járulását tisztába hozta; a németek ellenben azt állítják, hogy a nem kamatozó adósság — azon 80 millió, melylyel Ausztria a banknak tartozik, de mely után kamatot nem fizet — nincs a kiegyezésbe foglaltva. Jogi szempontból a német felfogást indokolni nem lehet s ha a dolgot törvényszék

elé lehetne vinni, a magyar nézet diadala kétséget nem szenvedne.

Most azonban az osztrák kormány a Magyarország és a bécsi bank közt folyó alkudozásokat arra zsákmányolja ki, hogy hazánkat a 80 millió egy részének elvállalására kényszerítse. Ezt annál könnyebben teheti, mert az ő jóváhagyása nélkül bárminő egyezmény, melyet mi a bankkal kötünk, érvényre nem emelkedhetik. E jóváhagyás áraképen tehát valószínűleg kénytelen lesz az ország a nevezett 80 millió egy részének fizetését elvállalni, csak az a kérdés: mennyit? Mert, hogy jelen pénzügyi viszonyaink terhes áldozatok könnyelmű hozatalát megtiltja, az nem igényel bővebb magyarázatot. De épen az elvállalandó összeg nagyságára nézve támaszt az osztrák kormány oly igényeket, melyeket a magyar miniszterium eddig el nem fogadhatott a nélkül, hogy az ország érdekeit ne sértse s saját állását meg ne ingassa. Innen az eddigi tárgyalások eredménytelensége; a kölcsönös kívánságok igen távol állanak egymástól s az osztrák részről eddig valóban jobb ügyhöz méltó kitartással ragaszkodnak a szélső állásponthoz.

A szünet, mely jelenleg beállott, valószínűleg mérsékelni fogja osztrák barátaink vérmes követeléseit. Az eddigi alkudozások meggyőzhették őket, hogy a magyar kormány el van határozva a dolgot minden akadály dacára rendbehozni s hogy ha másképp nem lehet, Bécsen kívül keresni szövetségeseit a bankkérdés megoldásában. A szilárd akarat hihetőleg imponálni fog osztrák szomszédainknak s talán ideje korán be fogják látni, hogy ha nem engednek, részünkről oly intézkedések állanak küszöbön, melyeknek ők nem igen fognak örülni. Ma még tehát a dolog egészen függőben van; az alkudozások jó vagy rossz eredménye még nincs eldöntve, de másrészt annyi bizonyos, hogy bármire vezessenek is az alkudozások, a bankkérdés végleges rendezése a legközelebbi hetekben mindenesetre meg fog történni.

— A magyar delegáció hadügyi albizottsága tegnapielőtti ülésében a felszerelési ügyben a Skene-féle szerződést és az ez ügyben megtartott enquete-bizottság jelentésének megvizsgálására kiküldött bizottság jelentését vette tárgyalás alá s elfogadta a következő határozati javaslatot:

inkább halva, mint élve vitték a kapuhoz s a tömeg közé dobták.

A nyomorult a sokfejú hidra kezébe esett, mely egy pillanat alatt darabokra tépte.

„Ily módon bünteti Sándor, kik az országot kizsárolják” szólottak hóhérai.

„Éljen ő fensége!” kiáltott a nép, s megelégedve az áldozattal, eloszlott.

Mig a szerencsétlen Mozok ily véget ért, Lapusniano parancsot adott az asztal összetakarítására s az asztalszerek elvitelére; azután a legyilkoltak fejét levágatta, s a hullákat az ablakon kivettette. Az asztal közepén gondosan és illő rendben felállította a fejeket: a kisebb bojárokat alapul, a nagyobbakat felül tekintettel rokonságuk és rangjok-ra, míg a negyvenhét főből elkészült a piramis, melynek csúcsát egyik Logothet fejé foglalta el. Azután megmosta kezeit, egy oldalajtóhoz lépett, felvonta a kilincset s belépett a hercegnő termébe.

Roxandra a nélkül, hogy valamit tudna a közelében törtétekről, a tragédia kezdete óta aggodalom és gondok között ült szobájában. A tartós zaj okát nem tudhatta meg; mivel ama idők barbar szokásai szerint a nők engedelem nélkül nem hagyhatták el termeiket, és a szolgáló nők nem mertek a harszínep közé menni, melynek nem volt fogalma a fegyverről. A nőszemélyzet legbátrabbika, kisiklott s azon hirrel tért vissza, hogy a nép fellázadt a fejedelem ellen.

„Disztség Máriának, hogy újra láthatlak!” kiáltott Roxandra, midőn férje szobájába lépett; „nagy aggodalmak közt voltam miattad.”

„S ép ezért ígéretem szerint kivittem, hogy ment légy minden időre minden félelemtől. Kövess, fejedelemd.”

„De miért történt a kiállítás és jajveszeklés, melyet hallottam?”

„A szolgálk harcoltak, de már mindennek vége.” E szavakkal megragadta Roxandra kezét s a terembe vezetette.

Mondja ki határozatilag a közös ügyek tárgyalására kiküldött biztosság, hogy

A közös ügyek tárgyalására kiküldött orsz. biztosság utasítja a hadügyminisztert, hogy azonnal hívjon össze enquete-bizottságot akként, hogy munkálatai befejezése a jövő delegatiónak összegyűlté előtt lehetővé tétessék

Ezen enquete-bizottság az osztrák magyar monarchia két államterülete mindegyikéről felhívandó három-három független férfuból s a két kereskedelmi miniszter egy-egy küldöttéből álljon.

Ezen enquete-bizottság a szaktestületeknek és szakférfiaknak meghallgatása után kimenítő véleményes jelentést és javaslatot teendő:

1-ször a hadsereg felszerelési ügyének jelen állapotáról — tekintettel kivált a beszolgáltatott készletek minőségére, árára, átvételi módzatára, a beszolgáltatásról béke és háboru esetén megszabott idejére; továbbá

2-or a Skene féle felszerelési társasággal kötött szerződésről — mennyiben történt meg, vagy meg nem tartásának, utóbbi esetben a meg nem tartás indokainak, megfelelő, vagy hiányos voltának, valamint béke és háboru idején általa nyújtott biztosítéknak s közgazdasági hatásának megítélésével; végre

3-or a szerződés netaláni felbontása szükségének kitüntével, elfogadható új készletbeszerzési rendszerről részletes alkalmazásának s kivitele gyakorlati módzatának megállapításáról.

A hadügyminiszter ezen enquete bizottság jegyzőkönyveit s jelentését a jövő delegatiónak elé terjesztendő.

Ezzel a magyar delegatiónak hadügyi albizottsága befejezte működését.

== Fiuméből a következő távirat érkezett az új podesta beigtatásáról: „Ma ment végbe Verneda podesta beigtatása; a podesta ünnepléses ülésben letette az esküt gr. Zichy kormányzó kezeibe. Ezután az új városi képviselő testületileg tiszteltgett a kormányzónál. Gróf Zichy hangsúlyozá beszédében, hogy midőn harmadfél év előtt hivatalát átvette, határozott földadatot vállalt magára. Ma e földadat befejezettnek tekinthető, miután mindazon intézmények és szervezetek életbe vannak lépítve, melyek létesítendőek voltak. Ezek után úgy váll, hogy senki sem fogná hazaszeretést és tett-erő hiányával vádolhatni, ha bevégzett munka után visszavonulna; azon fölbátorítottva a fiumeiek ragaszkodásának számos bizonyítéka által, kész továbbra is erejét Fiume védelmére szentelni.”

Roxandra az előtte levő látvány megpillantására szívzaggató sikoltásban tört ki s elveszté eszméletét.

„Nő mindig csak nőnek marad” szólott nevetve Lapusniano; „örvendezés helyett megrémül.” S karjain szobájába vitte. A mint visszatért ismét a terembe, a zsoldosok kapitányát s a fegyverest találta ott, kik rá vártak. Vettead e kutyák tetemeit kívül a várfalon, de fejüket sorban tűzesd ki.” Szólt az elsőhöz: „és te,” folytatta a fegyvereshez fordulva, „kísérted meg Spantsiok és Stroits befogatását.”

De Spantsiok és Stroits már Dniesto közelében voltak. Űzőik ép akkor érték utól, midőn a határt átlépték.

„Mondjátok meg annak, ki benneket küldött, hogy halála előtt még ujra látjuk egymást,” kiáltott nekik Spantsiok.

4. Kelljek csak fel, majd meglássuk ki lesz pap.

Négy év telt el a gyilkosjelenet óta és Roxandra fejedelemlenőnek adott szava szerint Sándor egy bojárát sem öletett meg többé. De gyönyöre a kegyetlenségben más módon keresett elégtételt: szemeket szurattott ki, kezeket vágatott le, nyuzott, ki-nozott mindenkit, ki gyanuját vonta magára. S e gyanu sohasem volt alapos, mivel senki sem mert elégtételtől legkevésbé sem nyilatkozni.

Mindamellett mégsem volt nyugodt, mert nem sikerült Spantsiok és Stroitsot hatalmába kerítenie: ők Kameniecben tartozkodtak, jobb időket várva, s a visszatörési alkalmára lesve. S habár Lapusniano-nak két gróf veje volt a lengyel udvarnál, mégis aggodott, két bojár a lengyelek karjába vetheti magát, kik csak ürügyet kerestek a béke megszegésére Moldova-vál; de a szökevények rumúnok voltak s mint jó hazafiak ki tudták számítani következményeit, ha honukba idegen hadsereg nyomul. A fejedelem ismételtén írásban hívta fel őket a visszatérésre s a leg-

me és a fumeiek érdekeinek szentelni, a meddig ezek bizalmukkal és támogatásukkal meg fogják tisztelni. Szűnni nem akaró éljenzés és a legforróbb hála nyilatkozatai voltak a válasz a kormányzó eme szavaira.

Román lapszemle

A „Gazeta Transilvaniei” 75. száma írja: „october 1-ső napján a midőn nálunk ugy az elemi, mint fensőbb tanintézetekben az előadások megkezdődtek, kezdette a pesti országgyűlés el a kolozsvári egyetemről szóló törvényjavaslatot tárgyalni. Egy erdélyi egyetem a lelkünk legmélyéből kívánt jótétemény, de nem úgy, a mint azt létesíteni akarják, hogy egyedül a magyar legyen a tan nyelv, hanem várunk egy paritás tanintézetet, a melyben a román nyelv is respectálva legyen valamennyi tanszéken, mivel így a román nép verejtéke, a melyből nagyrészt fenntartatik az egyetem, az égre kiált fel, hogy noha az ország többségét tesszik, még sem vétetnek figyelembe egy cseppet sem. Hol van itt a magyar nemzet jóakarata? Hol vannak a román nemzettel szemben affectált fraternizációk, ha midőn a magasabb műveltségről van szó, annyiban nem veszik figyelembe? Mi volt az, a midőn az állami oktatás nyelve egy semleges nyelv volt; — de most, hogy a román nemzet verejtékéből egy tisztán magyar egyetemet állítsanak fel, reánk nézve nem jótétemény, hanem a denationalitás előkészítő útja egy részről s más oldalról pedig a legnagyobbsszerű semmibe vetése a román nemzet érdekeinek: 43 tanszék töltetett be egyszerre s azok között egyetlen egy román sine s mégis azt hiszik, hogy a magyar nemzet barátja a románnak! Azt mondják, lesz egy tanszéke a román nyelv és irodalomnak is: mi az? mikor annak még Turinban is van, a melynek fenntartásához pedig a román nemzet semmivel sem járul. Vajjon azt hiszik a magyarok, hogy ezen egy tanszékkal bedugták a románok száját!”

A „Federatiunea” a képviselőházban folyt felirati vitáról vezérelve így ír: „Egyetlen képviselő sem tette magát oly nevétségessé, mint az élesdi képviselő Gozmán János, a ki magát halhatatlanná tette. Még a kormány lapjai is elbámultak az általa összevissza habart handabandákon. A „Pester Lloyd” legunyolja, az „Ellenőr” pedig közzölve beszéde kivonatát, a végére csak is azon megjegyzést teszi: jó éjszakát. Mi csak azt jegyezzük meg, hogy Gozman nem extemporizált, mint román képviselő s nem akart volna a románság érdekében olyan dolgokat vágni, a melyet magok a legvérmesebb magyarok sem bántanak, jobban tette volna, mert olyan emberekre, a kiknek a hazájuk az egész világ, minden politikai kérdés és legfőképpen a nemzetiségi mind ne bántsd virágok. Legfőbb része beszédének a mely az ő tudomása és értelmére vonatkozik s hogy ebben mi is egyetértünk vele, azt a beszédje is tanúsíthatja.”

A „Federatiunea”, a mely különben mostanság nagyon mérsékelt és a belügyek iránt az eddigénél sokkal érdekeltebb hangon ír, megemlékezik a br. Sennyei beszédéről is s azt minden pártszempont félretételével a legtökéletesebb remeknek, Sennyeyt pedig a magyar országgyűlés legelső szónokának nevezi.

súlyosabb esküvel fogadta, hogy bántódásuk nem lesz — hiába, ők tudták mit ér ez eskü.

Lapusiano végre szomszédainak képzelt fondorkodásaitól való félelmében, elhatározta magát Chotin várba menni, honnan kisebb távolságban kiérhetett szemmel a ügyeket. Itt azonban idegláz ágyba verte. A baj gyorsan növekedett s a zsarnok csaknem a sir szélén találta magát. A ház roham alatt kegyetlenségének minden áldozata szemei elé jött, fenyegetve vonultak el előtte a véres szellemek s az igazság istenének ítélőszéke elő hívták. Hánykolódott fekhelyén; szenvedései közt nem volt egy perez nyugta.

Magához hívatta a Metropolitát, Theophánt a püspököt és a bojárakat, mondta nekik, hogy közel érzi utolsó óráit, s ezért alázatosan kérte mindeniktől a bocsánatot; azután megeskettette őket fiának Bogdánnak, kit trónörökösének szánt, támogatására tett és tanácsosai leendő segítségére. „A mi engem illet” folytatta tovább „elvagyok határozva, ha jobban is lesz, hogy Slatina kolostorba megyek s ott mint barát élem le lelki üdvömről istentől nekem engedett utolsó napjaimat. Kérlek tehát, tiszteltendő atyák, iktassatok be a kolostor tagjai közé, mihelyt a halálhoz láttok közeledni.”

Többet nem szólhatott. Göres fogta el s bámulatos a halálhoz hasonló, eszméletlenségbe esett s teste egészen kihűlt, annyira, hogy a metropolita és a püspök azon meggyőződésben, hogy élte végét éri, a papi rendbe avatták s Paissi nevet adtak neki. Erre tisztelgettek Roxandának, mint kormányzónek fia kiskorúsága alatt; Bogdánt a hercegrez hívták. Futárok küldtek a hon maradt és külső országba futott bojárakhoz, valamint a sereg főbb embereihez.

Alig kezdett lebahlani a nap az ég ivén, mire Stroits és Spantsiok megérkezett.

Miután a városban barátaiknál lovakról leszállottak, a várba siettek. A vár néma és rideg volt, mint a sir. Semmit sem lehetett hallani, csak a

Nagyon feltűnő egyaránt a románság között napról napra előtűnő és mindinkább uralomra vergődni készülő új hangulat. Az eddigi zajos demonstrációk helyett jelenben csendesebb hang, legfőképpen panaszos kifakadások vannak, de legtöbb esetben nem követik a régi tempót, hogy mindenből nemzetiségi kérdés legyen, hanem a bajt a maga rendes útján iparkodnak orvosolni. Ezen hangulat nagyrészt meglátszik a román lapokon is. Egyedül a „Gazeta” az, a melyik nem tud kiemelkedni a fantasiája szűlte helyzetből, noha már többé ez sem a régi. A többi lap s különösen a „Telegrafu Romanu”, oly tárgyilagosságot vett fel, hogy méltán el lehet mondani róla, hogy a román lapok között e tekintetben az első helyet foglalja el. Maga az egykor oly veres „Federatiunea” is kezd napról napra csendessé válni, kezd a többivel együtt átérteni a helyzet azon súlyát, hogy nem a fogvicsorgatással, hanem a szép szóval lehet többre menni.

Ezen új áramlat legnagyobb bizonyítéka a pesti képviselők nemzetiségi klubjának legújabb magatartása. Nem többé a hatra-vakra kölkedés, hanem a kiegyezés lett a jelszó ott is s mire tanulság az, hogy a Miletics felirati javaslatát visszavetve, a többséghez kívántak csatlakozni, noha egy pár évvel ezelőtt ott is a volt a jelszó, a magyar nemzettel szembe, mint az egykori huszárnál, hogy ha kell, ha nem, ha van ok, ha nincs, az mindegy, de útni kell a németet. Örömmel üdvözlöljük s ugy tekintjük a román nemzetiségi clubb ezen lépését, mint egy nagy mérvű közeledést azon ponthoz, a hol egyszer a nemzetek a békejobbját fogják nyújtani egymásnak s mindnyájan egy hazának bű és engedelmes fiait gyanánt fogják tekinteni magukat.

Országgyűlés.

Pest, okt. 15.

Észrevétel nélkül hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyve.

Gr. Batthányi Ferenc főrendiházi jegyző átadja a főrendiházi ülés jegyzőkönyveinek kivonatait, melyek szerint Győről Sopronon át Ebenfurt irányában az ország határáig vezetendő, — továbbá a sopron-pozsony-lundenburg-vágvölgyi, — és a vojtek-német-bogszáni vasutakra vonatkozó törvényjavaslatok a főrendiház által változatlanul elfogadtattak. — Egyszersmind az országos bizottságba a főrendiház részéről gr. Majlát Antal, Haynald Lajos, Szógyényi-Marich László, és gr. Szécsen Antal megválasztattak. Ezen választás tudomásul vétetik, — az elfogadott törvényjavaslatok pedig szentesítéssel alá terjesztetnek.

Elnök előterjeszt, hogy a mennyiben tudomására jutott, hogy ő felségétől a most elébe terjesztendő törvények szentesítve, mai napon d. u. 2 órára visszaérkezendek, tudatja a házzal, hogy ugyanekkor ülés fog tartatni.

2-ik ülés d. u. 2 órakor.

A miniszterelnök megküldi a sopron-pozsony-lundenburg-vágvölgyi, — a Győről Sopronon át Ebenfurt felé az ország határáig vezetendő, — és a vojtek-német-bogszáni vasutak iránti szentesített törvényeket. Kihirdettetik és hasonló czélból a főrendiházhoz áttétetik.

A főrendiház d. u. 2 órakor gr. Cziráky János elnöksége alatt tartott ülésében a fennebb

Dniester hullámasapkodásait, melyek a csupasz, szürke, sziklás partot időközönként verték, s egyhangú kiáltásait az öröknek, kik az alkony kétes homályában hosszú lándzsájokra támaszkodva, éleson kiváltak az esthajnal világította égből. Felhaladtak a palota lépcsőin, s nem sokat csodálkozva azon, hogy senkivel sem találkoznak. Végre egy szolga megmutatta a halott szobája ajtaját.

Lapusiano eszméletlenségéből felébredt. A mint felnyitotta szemét, két barátot látott maga mellett mozdulatlanul mint ércszobor, egyik lábánál, másik fejénél; fekhelyére vetett azután pillantást, s papi ruhával látta magát fedve; vánkosan a papi kalap volt. Kézét fel akarta emelni, de egy rózsakoszorú akadályozta meg. Ugy vélte az egész állom s lehunyt szemeit; mire azonban újra kinyitotta, semmi sem eynészett el. A rózsakoszorú, az öltözet, a barátok valóban ott voltak.

„Mint érzed magad Paissi barátom?” kérte egyik barát, a mint észrevette, hogy Sándor nem halott.

E név minden előzményt emlékezetébe hozott. A vér forni kezdett ereiben s kiáltott fél fel-emelkedve:

„Miféle ostobaság ez? Eszeveszettnek képzelték? El innen szivanyok, ki innen vagy véretek folyik!” Fegyver után tapogatózólt magamellé, de csak barát kalapját találta, dühösen vágta azt egyik barát fejéhez.

A mint a hangos beszédet meghallotta, a szobába sietett a fejedelemné fiával, a metropolitával, a bojárakkal s a szolga személyzettel. Spantsiok és Stroits fölébe állottak az ajtó megett.

„Ah, barátcsuhát adtatok rám,” kiáltott Lapusiano rekedt lázas hangon; „azt vélitek, meghaltam már. Vessétek ki fejetekből azt a gondolatot! Isten vagy ördög visszaadja egészségemet!”

(Vége kőr.)

említett törvényezikkek szintén kihirdettettek, s miután azok az országos levéltárba tétetni rendeltettek, s az ülés jegyzőkönyve hitelesített, elnök az ülést 3/3 órakor eloszlatta.

BELFÖLD.

M.-Vásárhely, 1872. okt. 14.

Alig hangzottak el a kolozsvári szintársulat által aratott tapok és „éljenek,” az „Apolló”-kertbeli szinkörben: már is új tapok, kihívások zaja tölti be annak minden zugát. Megkezdődtek az oly régóta tervezett — de majdnem mindenki által kivihetlenné hitt — műkedvelői előadások. Az eszme kivitele legnagyobb részben a bizottság élén álló b. Apór Zoltának köszönhető, ki lankadatlan erélyével az ügyet folyton előre vitte, míg a czél el lett érve. Tegnap volt az első előadás, a helyi árvaház javára, két kis vigjáték: „A női könnyek” és „Egy csésze tea” került színre. Azt tartják, hogy műkedvelőket kimerítő, pedans bírálattal nem szabad érinteni, őket az elnézés rózsaszínű czvikkerén át kell szemlélni és a szerint bírálni, mégis, kedvünk volna egyes apróbb momentumokra is kiterjedni, ha időnk és tertünk lenne rá, mert bírálatunk — mint reméljük — az illetők részéről kedvező fogadtatásban részesülne. Ezt azonban a helyi lapok referensére bizzuk ezutal; a dícséretet, a legnagyobb szigorúság sem tagadhatja meg, hiszen maga a közönség is — mely igényeit a kolozsvári szintársulat által sem érezte mindig kielégítve — meglepetéssel szemlélte az előadást és — elmerjük mondani — némi elégedettséggel távozott. A személyzet legnagyobb részén meglátszott, hogy a szinpad mozgás begyakorlására, megszokására sem elég mód, sem elég alkalom nem volt; a mi azonban a szavallást illeti, e részben a bírálnak a felületességnek sokkal alább kellene szállnia, ha felülőbb hibák keresésére adná fejét. A nők, Simai Vilma és Branosz Nina kisasszonyok meglepő bátorsággal, és a körülményekhez képest igen nagy otthoniassággal mozogtak szerepeikben. A második darab: „Egy csésze tea”, kitűnően sikerült. A szereplők egytől egyig — mintha már régóta taposnák a szinpad deszkáit — a legjobb sikerrel játsztak. Villedenil báró (Nagy János) kitűnően szavallt; Camouflet (Kozma Gyula) valódi színészi tehetség, helyes felfogása, otthonias mozgása egészen feledteték a közönséggel, hogy műkedvelői előadás van. Villedenil báróné (Pajna Nina k. a.) ki, mint halljuk, már vett részt műkedvelői előadásokban, teljes otthoniassággal, kellemmel, kitűnő sikerrel játszott.

Ime, majdnem bevégeztem leveletem, a nélkül, hogy valódi bírálatot fogtam volna; semmit sem tesz, marad, majd a jövő előadásra, akkor már lehetünk kissé szigorúbbak. A dícséretnek egy része a műkedvelő zenekart illeti, mely közreműködése által a czél előmozdítására nem csekély részben folyt be.

1—

32-ik közlemény az árvaházra történt adakozásokról. *)

Főispán mlts. Pogány György ur által eszközölt gyűjtés Alsó-Fehérmegye területén.

500 frtos alapítványt tett.

Mltgs. Barcsai Ákos.

Összeg 500 frt.

Alapítók 100 frtal

Br. Kemény Istváné,

mlts. Fogarasy Antal.

Összeg 200 frt.

Részvényesek 2 frt. évi díjjal:

Imreh Ferenc,

Bogdán Lajos,

Finna István,

dr. Magyar Károly,

dr. Donogány Jakab,

mlts. Pogány György.

Évi Össz. 12 frt.

Főispán br. Bánffy Dániel által eszközölt gyűjtés, Doboka-megye területén.

Ajándékoló adótségekből 4 frt 10 kr.

Főispán mlts. Torma Károly ur által eszközölt gyűjtés, Belső-Szolnokmegye területén.

Részvényesek 2 frt évi díjjal:

Mltgs. Szarvadi Pál.

Molnár Sándor.

Évi Összeg 4 frt.

Ajándékok:

Mltgs. Torma Károly egy darab 100 frtos földtehermentesítési kötvényt.

A megyében begyűlt adományokból 15 frt.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében hálás köszönetünket.

Kolozsvárt, 1872. október 16-án.

Br. Bornemissza Ignáczné,

Elnök.

Szász Domokosné,

titkár.

*) A közelebbi közleményben Kis és Nagy-Rápol, titkár tévedésből az adakozók sorába vezetett, holott évi részvényt írtak alá, mit ezennel helyreigazítottunk.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, októb. 17.

— Ó felsége a vallás s közoktatási m. kir. minister előterjesztésére az ujonnan felállítandó kolozsvári egyetemhez, és pedig

a) a jogi s államtudományi karhoz a statikára: dr. Vályi Gábor m.-vásárhelyi kir. törvényszéki bírót;

b) a menyinyisegtan és természettudományi karhoz:

1) az állattan s összehasonlító boncztanra: dr. Encz Géza kolozs-monostori gazdasági intézeti tanárt;

2) a növénytanra: dr. Kánitz Ágostot;

3) az elemi mennyiségtanra: Brassai Samuelt, a magyar akademia rendes tagját, s az erdélyi muzeumegylet igazgatóját, rendes tanárokká kinevezte.

— Hajós János országgyűlési képviselő ur, a tegnapi vasuti vonattal városunkba érkezett.

— A rom. kath. bizottmány hivatali helyiségét az országházból, a Seminarium épületébe teszi át.

— Raffay Nep. János aranymiséjét e hó 27-én fogja elmondani. Ez ünnepélyen Fogarasy Mihály erdélyi püspök ur is jelen lesz.

— Blittó István a képviselőház elnöke. mint titkos tanácsos esküjét ő felsége kezébe letette.

— Henrik főherczeg, ki annak idején egy énekesnőt vett nőül és e miatt három évig száműzve volt a birodalomból, közelebb a legnagyobb inkognitóban érkezett Bécsbe, hol később érkezéjét várja be, hogy majd ünnepélyes audienzián fogadtassék ő felsége által. A főherczeg egyelőre Vilmos főherczeget látogatta meg.

— A kolozsvári önkényes tűzoltó testület a Walsérfele fecskendőt tegnap újra vizsgálati szemle alá vette, s a teljes díszben kivonult tűzoltók ez uttal a k. magyarutczai prot. egyház előtt tartottak gyakorlatot. E szivattyúval is ugy vannak tűzoltóink, mint legtöbb magyar ember a politikával, akár ért hozzá, akár nem hivatta érzi mindenké a szivattyú csavarát igazgatni. E szivattyú felderített hiánya külföldben abban rejlik, hogy fecskendés következtében folyton perczéseket hallat, s a víz csak nehezen tör elő a részcsőből. s szemlével egyébiránt, ki legkevésbé lehetett megelégedve, az Gieza a fákeres volt, legalább leplezetlen szavai erre engedtek következtetnünk!

— Vértesi Arnold „Magyarország történelme a XIX-dik században” című nagyobb művet ír, melyhez sok új adatot merített Pestmegye és a főváros több levéltárából. Ugyan ő tőle egy „Magyar Pantheon” című nagyobb munka fog Heckenastnál megjelenni, 200 nevezetesebb magyar hazafi életrajzával s arcképekkel.

— Képviselői közgyűlés. A városi képviselőtestület tegnap délután közgyűlést tartott, melyen a kisebb fontosságú folyó tárgyak elintézésén kívül, egy-két kiváló érdekel bíró ügy is került szőnyegre. Azokat, mint egy rövid napi hír keretén kívül esőket mellőzve, néhány szóval az utóbbiakról fogunk megemlékezni. A gyűlés városunk egykori dicső emléktől polgármestere, Makoldi Sámuel özvegyének nyugdíj iránti kérésnyét a nyugdíj szabályok 9-ik pontja értelmében a bizottság javaslata szerint egyhangulag elfogadta; minél fogva nékie az évi 400 frt nyugdíj, ugy a halálózási évdíj czimén eső 400 frtot, valamint a leánya nevelési pótlékául járuló 60 frt utalványozását a rendes szabálytól eltérőleg, haladék nélkül egyszer mindenkorra folyóvá tenni elrendelte. Szász Domokos városi képviselő ezután indítványt terjeszt a képviselői közgyűlés elé oly kérdésben, mely mindnyájunkat érdekel, s mely hazánk és városunk jövőjére nagy befolyást gyakorol. Indítványa képpen hangzik: „Tekintetbe véve, hogy alkotmányos életünk vívmányai sorában kiváló helyet foglal el a kolozsvári egyetem felállítása; tekintetbe véve, hogy e nagyszemélyű intézmény országos jelentősége mellett, első sorban szeretett városunkat érdeklő, mert olybá tekinthetjük, mint jelentékeny tényezőjét városunk szellemi és anyagi felvirágzásának; indítványozom, mondja ki a városi képviselő testület, hogy a koronás király és az országos törvényhozás iránti hálájának s egy régóta táplált hő óhajja teljesülése feletti örömeinek külsőképpen is kifejezést adandó, a kolozsvári m. kir. tudományos egyetem megnyitása alkalmából hála és örömmünepet szentel s ez elhatározásának végrehajtására, illetőleg az ünnep-szentelés módzatainak megállapítására s kivitelére a h. polgármester elnöksége alatt egy husztagu bizottságot küld ki. A képviselőtestület ez indítványt általános helyesléssel és őszinte örömeinek látható jeleivel fogadta s a néhány perczig tartó szóváltásban, melyet indítványozó szavai előidéztek, oly élénk rokonszenven megleg érdeklődés sugárzott ki, hogy a h. polgármester legott ez ülésben felbatalmaztatott, hogy ez indítvány keresztávitelére az ajánlókat elfogadja, s egyszerűsind az előleges lépéseket megtehesse. E nagyszemélyű ügy elintézése után szóba jött a kutyá-adó, melyre nézve a bizottság javaslata csekélyebb módosításokkal el is fogadtatott. Kutyáink adómentessége tehát megszűnt s a polgári köteleim ép oly alanyai lesznek ezután — mint a szebeniek. Adózási képességük ismérveül a küldisz sem fog hiányozni — s nyakukat a város signumával ellátott deco-

ratió fogja ékesíteni. Az adó mérfokánál vértük nemes sége szolgál, s ölebek után 6 frt, vadászok után 4 frt, végül minden más eb után 2 frtban szabott ki. A törvénykezési szervezés alkalmával kimaradt városi hivatalnokok nyugdíjazására nézve a négytagú bizottság javaslata fogadtatott el, mely szerint, kik rövidebb időt töltöttek a város szolgálatában, végkielégítést, kik pedig húzamosabb időtartam alatt szolgálták a közügyet, — rendszeres nyugdíj fognak kapni.

— **Gr. Mikó Imrét** ma estére várják Kolozsvárra, az egyetem szervezeti munkálatainak vezetésére. A tanárok közt már javában foly az eszmecsere a külsőben álló választások iránt. A rector-ságra, mint hallszik, Berde Áron van kijelölve; a decanságra a jogi karban Groisz Gusztávot és Csiki Viktort, prodecanságra Korbuly Imrét; a bölcsészettudományi karban Imre Sándort, Szabó Károlyt; az orvosi karban Maizner Jánost és Cifra Ferenczet emlegetik. Az esküvő szombat, az esmerkedési estély pénteken lesz.

— **Szigligeti** századik színművének a „Struensee” nek első előadását ünnepélyességgel fogják összehelyezni a pesti színpadon. A termékeny és kiapadhatlan színműíróknak meg is érdemi, hogy a színház részéről hálás elismerésben részesüljön.

— **A színházban** tegnapi éjéletes estéje volt a közönségnek. Egy kis vigjáték „A váróterem” és „Szép Galathea” volt színen. A vigjáték, igen igen elmés, és habár csak két személy szerepel benne, sok kőrömfönt csoportos vigjátékkal felér. Kovács Gyula művésziileg igazított, egy nyers, de jólelkű birtokos fiatal egyén igen sikerült alakja volt. Ugyanily dicsőítet érdemel Némethi Irma, a boszszuság és vidor elevensége egész természetességében láttuk játékában. A második darab Szép Galathea szintén igen jól sikerült. Különben is a kis operette nagy kedvence a közönségnek, mit ritka szép zenéje meg is érdemel. A szereplők közt Medgyaszai Ilka vitte a czimszerepet; nem tudjuk tegnap talán be volt ekedve, de hangja nagyon fényes volt, különösen mikor mint szobor meglevendett, egy hangja se volt tiszta; nincs továbbá előnyére Medgyaszai Ilkának az sem, hogy minden szó végét felkapja, magosabb hangra emeli, különben játékában sok van, mit a közönség tapsokkal szokott kisérni. Dékány Róza igen ügyes Ganiméd volt, habár K. Papné urasszony ezen alakításában a maga idejében több volt a kellem, de Dékány Rózának meg sokkal erősebb hangja van. Marczel művésziileg alakított, de nem mondhatjuk ezt Zajongiról, kin tegnap nagyon meglepett, hogy pusztá formáságból játszik, különösen szép szobra meglevendésénél a legkisebb természetesség sem volt játékában. Szóval némi apróságot leszámítva sok, mulatságra nézve a tegnapihoz hasonló élvezetes estét szerezzen színtársulatunk a közönségnek.

— **A magyarországi görög szert. katolikus** egyház növendékek eddig Bécsben a görög szert. kath. papnövendékben oktattattak; ezen növendékek még a jelen 1872/3 tanfolyam alatt a pesti papnövendéke fognak áttétetni, s ezután a m. kir. tudományegyetemen oktattatni.

— **A Pozsony melletti** alagutban kísérletet tettek a napokban a Moser egykori honvédőrnagy által föltalált „vihar-világító”-val. A kísérlet igazolta az új világítási készlet kitűnő tulajdonságait. Fényereje rendkívül nagy, s a fénykör, melyet vet, messze terjed. — Továbbá a leghevesebb szélrohammal is dacol, sőt a víz alatt sem alszik ki. Így nagyon jó szolgálatokat tehet közlekedési és hadi célokra. A mellett az intenzív világosság, melyet áraszt, nem sérti a szemet s meglehetősen hasonló a napfényhez. — A kísérletekben a tudomány és a hadsereg több képviselője volt jelen, kik elismerésüket fejezték ki a föltaláló előtt.

— **A debreczeni főiskola** fölépítésére rendezett ezüst sorsjáték húzása, a m. kir. államsorsjáték bizottság által a hó 15-én délután eszközöltetett. A főnyereményt a 43. sorozat 202. számú sorsjegye nyerte el.

— **Zászlószentelés.** E hó 13-án szentelték föl Pápán a 72-ik honvédszászlóalj lobogóját, minden hitfelekezeti papság résztvevése mellett. A zászlóanya Eszterházy Ilona grófnő volt.

— **Hugo Viktor** legközelebbi műve „Isten” cím alatt fog megjelenni a „Századok legendája” lesz általa folytatva. Ezt követi kevés időmulva a zárkés: „Sátán enyészete.” Ezen kívül készülöben vannak még „A szellem négy szele” és „A felszabadult színművészet” című költeményei. — Végre egy öt felvonásos dráma kiadásáról is van szó. Ez „Ikrek” cím alatt készen van már 30 év óta, de Hugo Viktor nem akarta azt eddig nyilvánosságra bocsátani.

— **Medvedvadászat.** N.-disznói vadászok közelebb nagy hajtó vadászatot tartottak medvére. A vadászat eredménye egy óriási példány volt, három kisebb pedig, mely a gyilkos ólmost kikerülte, a hegyesorosba menekült.

— **„Magyar hivatalnokok lapja”** című és az összes hivatalnoki testület érdekeit képviselő hetiközlöny programjából átvesszük ezeket: Lapunk elméleti része első sorban a következő kérdésekkel fog foglalkozni: 1. A hivatalnoki állás jogos és törvényes határvonalai. 2. A hivatalnok polgári, politikai, szolgálati és erkölcsi kötelességei. 3. Az összeférhetlenség kérdése. 4. A fentebbivel kapcsolatban

a hivatalnok választási és megválasztható képessége. 5. A fegyelmi eljárás, illetőleg egy fegyelmi eljárásról szóló törvény előtanulmányozása. 6. Az előléptetési rendszerrel és ebből kifolyólag a protectio alkalmazásának veszélyességével. Igyekezni fogunk oda hatni, hogy a képesség, szorgalom, valamint a becsület és a szolgálati idő-arány biztosítékot nyújtsanak a protectio megalázó és igazságtalan tulkapásai ellen. 7. A hivatalnok anyagi helyzetének mikénti javítása; mert az időszert nemcsak szomorító, de megalázó azon arány, helyesebben aránytalanság, mely a hivatalnok, nevezetesen az alsóbb rangú államhivatalnok teendője és fizetése között létezik. Önkényt értetődik, hogy az associatio kérdése, szintén fejtegetésünk körébe tartozik. 8. A nyugdíjazás körüli eljárás elemzése és az e téren burjánzó fogyatkozások mikénti javítása és végre 9. A hivatalos visszavételek. Gyakorlatilag pedig tárgyalunk minden alapos panaszt, vádat és sérelmet és a végből bizalommal fordulunk minden rendű és rangú hivatalnokhoz, legyen az állami, megyei, városi, vagy magánhivatalnok. miszerint a körében fölmerülő hasontermesztű kérdéseket jövelünk közölni szíveskedjék. Itt azonban helyén látjuk kérelmünket oda kiegészíteni, miszerint a közlemények csupán bebizonyított tényeken alapuljanak. Előfizetési ára félévre 3 frt, egész évre 6 frt. Az előfizetési pénzek közvetlenül hozzánk küldendők. (Pest belváros, tél-utca 3. sz.) Pest, 1872. október 6-án. Rózsázi Antal, kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő. — Kiválón ajánljuk magyar hivatalnokainknak pártolását a ez egyetelen hivatalnok közlöny.

— **Egy magastetőjű kalap** mint áruló. Mult szombaton egy magas tetejű kalap szélrombolta egy reményteljes fiatal embernek egész jövő boldogságát. Az eset következő: Tudvalevőleg a zsidók hitvallása megtiltja a hívőknek, hogy az ugynevezett engesztelési napon bármit is egyenek s igyanak. A fiatal nemzedék azonban nem nagy kedvvel ragaszkodik e tilalomhoz, s ezuttal szintén többen megszegték, többi közt egy könnyűvívő is, ki egy nagyobb kereskedőháznál nyolcz év óta működött e minőségében s már annyira megnyerte a család fő bizalmát, hogy ez hajlandó volt a fiatal embert leánya kezével boldogítani. Az engesztelési napon déli felé a templomból eltávozott a fiatal ember s egyik vendéglőbe ment, hogy éhségét csillapítsa. Ebédnél egy ur állt mellette, ki vel csakhamar megismerkedett s névjegyet is váltottak. A fiatal ember aztán visszatért a templomba és könnyen várta be az istentisztelet végét. Másnap délebb egy ur lép be a comptoirba S. hez s kéri kalapját, melyet a tegnapi ebédnél véletlenül elcseréltek. A fiatal ember elsápadt, a principális elpirult és a történetnek az a szomorú vége lett, hogy hősünknek felmondtak és a szép leánynak is más, ájtatosabb vőlegényt kell választania.

— **Egy buzugó rabbi.** M.-Szigetéről írják lapunknak, hogy az ottani rabbi közelébb egy vakbuzgó prédikációt tartott, melyben többi közt a nők felé fordult s megátkozta mindazokat, kik chignonokat és egyáltalán ál-haját viselnek. Beszéde további folytatásában felhívta a férjeket, hogy ne legyenek gyávák és taszítsák el maguktól a szentségtelen nőket, kik beszennyeznek fejköket s érdemtelenné teszik magukat a férfiak szeretetére. A templomban nagy volt a zúgás, zsj, de a bator rabbira, kit már 1848-ban Sátoralja-Ujhelyről tolonczoltak el hasonyirányu beszédéért, legkevésbé sem hatott a közönség viselete s még erősebben korholta a civilizáció által megmetyezett társadalmat, melyben becsületeseknek, erőnyeseknek merik hívni az oly lényeket, kik hamis haját viselnek. Hamis haj, hamis főre és hamis szívre mutat, mely előtt mi sem szent! — A rabbi végül azt is fejtegette, hogy jó rabbi csak az lehet, kinek atyja és nagyatyja is már rabbi volt. Tudósítónk azt hiszi, a rabbi ur fia számára igyekszik biztosítani a hivatalt, ha a megsértett közönség Sátoralja-Ujhely példáját nem követi.

— **Vettük a „Corvina”** képes hetilapjának a „Házi barát”-nak első számait. A lapnak igen csinos kiállításra s a jó képek mellett változatos szövege van. Megjelenik minden vasárnap; szerkeszti Balázs Sándor; előfizetési díj egész évre 6 frt.

— **A legtöbb egyházzal** bíró város alkalmassint Moszkova. Ez agg orosz városban nyanyis jelenleg nem kevesebb mint 359 egyház áll a hívek rendelkezésére. Ezek közül 382 görög orthodoxoké, kettő az ágostai, 1 a helvét hitvallást követőké, kettő katolikusoké (mely utóbbiak egyikében lengyel, a másikban francia nyelven dicserik az urat.) Van még egy angol és egy örmény templom. A görög templomok közt 7 székesegyház van s most építik a nagyszerű „Megváltó-székesegyházat.” Kolostor is van számszerint 21. E tekintetben aligha meg nem szegyeníti Rómát.

— **Az egyesült Államokban** újabb számítás szerint az oda kivándorlottak száma a tizenhárom utóbbi év alatt 2 millió 565,644 főre rug.

— **Eredeti hirdetés.** Egy párisi vállalkozókészítő, hogy gyártmányait minél szélesebb körben ajánlhassa, a polgármesteri hivataloknál egy hirdetést ragasztatott a „Journ. Officiel” ama helyére, hol éppen Thiersnek valamely kibocsátványa állt, úgy hogy a hirdetés most így hangzik: „A köztársaság elnöke decretálja: — A legjobb vállalkozók egész Párisban N. urnál kaphatók. Ezeket jogosan nevezhetni az emberi termet újajalkotóknak. Kelt Versaillesban 187. . . A köztársaság elnöke: Thiers.”

— **Az orosz lapok** általában sokkal jobban vannak értesülve a magyarországi eseményekről, mint a német lapok, a bécsiakat sem véve ki. Hanem mondanak néha elég bolondot is, mint mond a felirati viták alkalmából a „Birzevya Viedomosti” ki többi közt azt is írja, hogy Tisza, az engesztelhetlen vezére, oly élesen nyilatkozott a miniszterium ellen, mely elváratainál is megütközést szült, s azt eredményezte, hogy Simonyi Ernő elpártolt, és oly felirati javaslatot terjesztett elő, mely a Deák-pártéhoz nagyon hasonló.

— **Az Escorial egése,** mint Madridból írják, 72 óráig tartott. Két zászlóalj műszaki csapat, egy zászlóalj vadász sat. egy tábornok parancsnoksága alatt működött a tűznél, hanem a kézirat-gyűjtemény, a 14,600 kötetet számláló könyvtár s a számtalan műkincsek megmentését a lakosoknak köszönhetni. A négy udvart képező épületek (hatodrésze az egésznek) a lángok martalékaává lőnek; három torony összedült. A kár 4 millió reálit tesz. E nemzeti emléket a király saját pénztárából szándékozik újra felépíttetni. Az Escorial most ötödöször égett; a tűzet mindig villámcsapás okozta, — oly körülmény, mely a palotát környező vastartalmu domboknak tulajdonítható. Az első égés II. Carlos (az osztrák) alatt volt 1671 ben 14 napig tartott; a második 1732-ben V. Fülöp (az első Bourbon) alatt, a harmadik 1744-ben s a negyedik 1829-ben kevésbé volt jelentékeny.

— **Corvin-codexek.** A tud. akademia tegnapi ülésében Haynald érsek arról értesíté az akadémiát, hogy az emsi fűrdőben gyakran találkoztán Klein József, bonni egyetemi tanárral, attól értesült, hogy az többi Corvin-codex hollétéről bir tudomással; Haynald megkeresésére a nevezett tudós összeállította az általa ismert codexek jegyzékét és a jegyzéket terjeszti most az érsek az akademia elé. E jegyzék szerint van (Klein tudomása szerint) Flórenczben 6 Corvin-codex, Párisban 6, Erlangenben 3, Nürnberg és Bolognában 1 — 1, Konstantinápolyban 16, Rómában (Vatikán) 1, Drezdában 2, Besançonban 2, Lipcsében 1, Escorialban 1, Oxfordban 3, különben a British muzeumban a hajdani norfolki hercegek örökségéből számos Corvin codexnek kell lennie, miután a Corvin codexben gazdag Pirkheimerféle könyvtár a norfolki hercegi könyvtárba oivadt, mely később a British muzeum birtokába ment át. E jegyzék előlegesen Rómer Flórisnak adatott ki, hogy véleményét terjessze az osztály elé. Rómer Flóris nézete szerint a Klein által összeállított jegyzék számos ismeretes Corvin codexet tartalmaz, de van több oly codex fölemlítve, melyekről tudomása nem volt; megjelölnek tartja Kleinnek egy oxfordi codex leírását, melyről eddig nálunk senkinek sem volt tudomása, de melynek valódiságáról (Klein leírása ntán) kételkedni nem lehet. E codex 1461 ben íratott, s Mátyás király czimere ékesíti. Különb Rómer szerint Klein jegyzékében több oly Corvin codex emlittetik, melyek valótlansága kétségtelen.

A szerkesztő postája.

„Egy jobboldali”-nak Magyar-Ujfal. Lapunkban e vitát bezárnak tekintjük s ezért nem adhatunk helyet a különben is igen hosszú cikkeknek.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Pesten okt. 17. 10 ó. 15 p. d. e.
Érkezett okt. 17. 11. ó. 15 p. d. e.

A bankügyi alkudozásokról hallszik, hogy az osztrák kormány a pesti magyar bank alapítását a dualismus megingatásának tekintí; kormányunk kimutatta felfüggesztő hiányosságát. A tárgyalások hét végre is újból megindulnak.

A tegnapi képviselőválasztásban Ujvidék városban Kondorossy deák-párti jelölt 191 szótöbbséggel diadalmaskodott az Omladinistákon.

A közoktatási minster által az egyetemi oktatás ügyében összehívott enquette tegnap tartá első ülését. Tíz kérdőpontra kell válaszolnia.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

a bethleni takarékpénztár szeptember havi üzletforgalmáról.

Bevétel.

Betétek 21 tétel alatt 1172 frt. 99 kr. Viszsa fizetett váltókból 5427 fr. — Előlegből 300 frt. Beíratási díjakból 180 fr. — Befizetett kamatokból 233 frt. 54 kr. Különféle díjakból 59 frt. 73 kr. Betéti könyvjárából 60 kr. Kötvényes kölcsön törlesztésből 1112 frt. 50 kr. Állam illetékből 30 kr. Üzleti költségekből 14 fr. Viszleszámitolt váltókból 4000 frt. — Uj részletekből 1512 frt.

Összeg 14022 fr. 66 kr,
Pénztári maradvány aug. 30-án 211 fr. 05 kr.
egész összeg 14233 frt. 71 kr.
Kiadás.

Kivett betét 20 tétel alatt 3682 fr. 99 kr. Folyó kamatba 19 kr. Leszámitolt váltókra 8207

fr. Össztalékba 16 kr. Keszelési költségekre 20 fr. Tiszti fizetésekre 56 fr. Kötvényre kölcsön 648 frt. Viszleszámitolt váltókra 1000 fr. Kamatba 81 frt. 70 kr. Megjelenési jegyekre 8 frt. Üzlet költségekre 189 fr. 20 kr.

Összesen 13909 fr. 01 kr.

Pénztári marad. sept. 31-én 324 fr. 70 kr.
egész összeg 14233 fr. 71 kr.

Bethlen sept. 31. 1872.

Bernády Daniel,
igazgató.

Csűrös József,
k. vezető

Püspöki Antal,
pénztárnok.

— **An-enyedi piac** árai október. 10-éről auszti. mérő tisztabuza 6 ft 25 kr. rozsa 4 ft 60 kr. elegybuza 5 ft 30 k. zab 1 ft 40 kr. Széna 1 ft. 80 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszu 12 frt. — kr. Marhabus fontja 20 kr. Konyhaliszt 12 fr. Borsó mérője 16, lencse 24, paszuly 16 ft kr. —

— **A besztreczel piac** árai október. 6-án auszti. mérő tisztabuza 6 ft 50 kr., elegybuza 5 ft. 50 k. rozsa 4 ft 50 kr. kukorica — ft kr. Zab 1 frt 30 kr. pityóka 1 frt 30 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy font disznózsír 60 kr. Egy kupa borsó 24 kr., lencse, 22 kr. paszuly 20 kr. Egy mázsa kenyérliszt — frt Egy font marhabus 20. Egy mázsa széna 1 frt 70 kr. Egy öl tűzi fa kemény 11 ft — kr.

— **A gy.-fehértár piac** árai október 12-én alsó auszti mérője. Tisztabuza 6 ft. 32 kr, rozsa 4 ft 67 kr. Elegybuza 5 ft 22 kr. Zab 1 ft 76 kr. Széna köve 1 ft 76 kr. Egy öl fa 36 hüv., hosszu 12 ft — kr. Egy font fagygyugyertya 34 kr. Marhabus fontja 20 kr. Konyhaliszt — ft 12 kr. Lencse kupája 28 kr. Paszuly kupája 22 Burgonya mérője 1 frt 65 kr. Disznózsír 60 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Okt. 16-án 5%. Metalliques 100 frt. 65 30. Kamat 65 15. Nemzeti kölcsön 100 frt. 70 40 1860. Kölcsön 102.—. Bankrészvény 943. Hotelin tőzseti részvények 331.60. London 10 ft. st. 108.55 Ezüst 107.35. Cs. kir. arany 5.22 Napoleondor 869

Urbéri kötvények: Magyarországi 79.25 Temes 78.50. Erdélyi 78.50 Horvátországi 77.25.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Nyiltér.)*

Biasini gyorskocsi menetrendje
1872. augusztus 1-stől:

Arleszállítással.
Kolozsvár, Szamosujvár és Deés között. Kolozsvárról indul a gyorskocsi Szamosujvár és Deésre naponta délután 3 órakor, Deésről Kolozsvárra naponta délután 1 órakor. 1 hely ára Kolozsvárról Szamosujvárig első és közbelede coupea 2 frt 30 kr. a hátulsó coupea és a bakkon 1 frt 70 kr. Kolozsvárról Deésig vagy vissza első és közbelede coupe 3 frt — hátulsó coupe és a bakkon 2 frt 50 kr.

Kolozsvárról Felvinczre naponta kétszer reggeli 3, és délután 4 órakor. Első hely 4 frt hátulsó 3 frt 50 kr. Tordáig vagy vissza 2 frt.

Minden utas 30 font szabad pondgyaszt vihet magával.

Kibéldi Biasini Domokos

Minden betegnek erő és egészségi gyógyszer és költség nélkül:
Revalesciere Du Barry
Londonból.

Mióta 8 szentsége a pápa az izletes Revalesciere du Barry használatát folytan szerencsésen imdét helyreállított és több orvos és kórház annak hatását elismerte, senki sem kétkelkedhet emlíjük fel, melyeket a gyógyszer alkalmazása költség nélkül meggyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhartha-, lélegző-, hólyag- és vesebetegségeket, gümőkört, asztmát, ashmát, köhögést, emésztetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, vérsárgát, vizkört, lázt, asztmát, vértelenséget, tüdőgúást, rosszszulást, hányást még a terhessege alatt is, diabetes, melákkó t, oloványodást, csúzt, közhényt, sápkört. Kivonat 72,000 bizonyítványból, oly esetekben, melyek minden gyógyszernek ellenállottak.

71,514. számú bizonyítvány
Dover, 1860, dec. 20-kán.
24 éves koromban hagytam oda az egyetemet — esztelenül egészséggel, sem enni sem inni nem voltam képes, borzasztó fájdalom és hányás nélkül, folytonosan álmatlan éjjel a testet és lelket elbágyasztották és két évi orvosi kura Londonban annyira rosszabbította állapotomat, hogy csontváza aszván össze alig nyomtam 100 fontot, minden tagomban reszektem és alig bírtam lábamon megállni. Már felhagytam minden reményvel, midőn megismerkedtem Du Barry Revalesciere-jével, és e megfizethetlen szer egészségemet 60 nap alatt helyreállította, mely idő alatt a Revalesciere folytonos alkalmazása mellett 23 egyegyed fontot nyertem isomban és idegőben. Szenvedéseim hihetetlenek voltak, hálfam és becses gyógytápszer iránt véghetetlen.

Spenzer Péter.

St. Romain des Iles, 1862, nov. 27.

Az égnek hálát! Du Barry Revalesciereje 18 évi kínomat mell és gy-mor-fájdalmakkal és éjjeli izadászaggal, fülűgés és általános gyengeséggel elozlatta és nekem az egészségnek pólohatlan kincsét visszaadta.

Compart J.

72,418. számú bizonyítvány
Oberburg, Bautzen mellett (Szászország) 1869 jan. 17-kén.
Hosszabb idő óta szenvedtem borzasztó lélegzési fájdalmakban, melyek ellen sok helyütt kerestem, de sehol sem találtam segélyt. Mely hálfával elismerem, az én jeles Revalesciere-jének hatását; tisztelettel:

Masling Ernő.

Táplálóképesség mint a hus, a Revalesciere felnöttek és gyermekeknek 50-szeres árát megtakarítja a gyógyszernek. Bádószelenczékben fél tontos 1. 50, 1 tontos 2.50, 2 tontos 4.50, 5 tontos 10 frt. 12 tontos 20 frt. 24 tontos 38 frt. Revalesciere lepénykék, szelenczékben 2 frt. és 4. f. 50. Revalesciere chokoládé por- és tábla alakban 12 csésére 1.50, 24 csésére 2.50, 48 csésére 4.50, porban 120 csésére 10 frt. 288 csésére 20 frt. 576 csésére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és társaiál Bécs, Wallfischgasse 8. sz. Kolozsvárt: Binder gyógyszerésznél. Pesten: Török, Prágában: Fürth. J. Brünnen: Eder F., Debrecezen: Mihályovics István gyógyszerész, Duna-Földvár: Nadherné Pálné, Károlyváros: Brüll F.-nél, Kanizsán: Lovak Károlyné, Maros-Vásárhely: Fogarasi Dömötörné, Pozsonyban: Pisztori Felixné, Székes-Fehérvárt: Diaballa Györgyné, Vágújhelyen: Conlemer Ignác, Varasdon: dr. Halter A.-nál, Ágrámban: irgalmasok gyógyszerárán, azonkívül a bécsi hád sostai utalvány vagy utánvét mellett székülki.

*) E rovat alatt közlőttek és tette a rajzolatosság irányában vála felelősséget a Szerk.

(389)
Szám 1085. 1872.

(2-2)

Árlejtési hirdetmény.

A szamosújvári m. k. országos fegyverintézet kórház épületének teljes átalakításához, továbbá az ürléki csatorna és emésztő gödör újbóli felépítéséhez szükséges munkálatok biztosítása tekintetéből f. é. augusztus 13-án megtartott nyilvános árlejtés eredménye a fensőbb jóváhagyást nem nyerve meg, a kérdéses munkálatok biztosítása tekintetéből a nagyméltóságu m. k. igazságügy miniszteriumnak f. hó 5-én 27200 sz. a. kelt rendelete következtében **folymó év November hó 6-án d. e. 10 órára** egy az intézett hivatalos helyiségében megtartandó újabb nyilvános árlejtés iratik ki; melyre mindazon vállalkozni kívánók, kik érvényes szerződés kötése jogositvák, vagy ezen árlejtéstől más okból ki nem zártak, azon észrevétellel hivatnak meg, miszerint a kérdésben forgó építési munkálatok felkeltési ára 16499 forintban állapított meg; s a vállalkozni kívánók készpénzben, vagy megfelelő belföldi állampapírokban ezen összeg 5%-át lesznek kötelesek bánatpénzül letenni, mely a vállalkozó által 10%-ra lesz kiegészítendő. A kitűzött határidőig 10% bánatpénzzel megterhelt irások ajánlatok is elfogadhatók, melyek csak a nyilvános árlejtés bejárása után fognak felbonthatni.

A műtani iratok s a szorosabb építési feltételek az intézet hivatalos helyiségében az árlejtés előtt is megtekinthetők.

A magy. kir. országos fegyverintézet igazgatósága.

Szamosújvárt, 1872, október-hó 14.

BOÉR JÁNOS,
igazgató.

Nem hivatalos.

(367) ^{18/10} (10-*)
Alólt Májor urnak breslaui fém-mell-szőrpét idült nátház, tartós köhögés és tüdő elnyálkásodás ellen kitűnő sikerrel használtam, és egy néhány palack használata után egészségem teljesen helyreállott, minek folytán a neveztem szőrpét hasonló bajokban mindenkinek bizton ajánlom. Győr, 1864, június-hó 25-én.

DEÁKY ZSIGMOND,

casaropoli püspök s győri nagy praepost.
Egy kisebb üveg 60 kr., nagyobb üveg 1 frt.

Kípható: Kolozsvárt Binder K. gyógyszerésznél belső-monostorczára a Redont során, és C. M. MEGAY K. Fejérvárt.

REICHBERG LÖRINCZ ékszerárus

Kolozsvárt, főér báró Wesselényi-ház 166. sz.
vásárol mindenféle arany-, ezüst-, drágakövek- és csúrló-ékszer tárgyakat oly magas árban, mint máshol távolról sem remélhetni.
ELAD minden fennevezett tárgyat a legjutányosabb árban.
Ujonan tett bevásárlások folytán jól berendezett

RAKTÁRA

az ékszerész szakmához tartozó minden névvel nevezhető **ezikkel** gazdagon lévén ellátva, nagy választékot nyújt különösen **hölgyek kiegészítéséhez** szükséges bármilyen szerelvényekben, melyek annyival inkább ajánlatosabbak, mivel minden darab cikk hatóságilag meglevén fémjelezve (punzirt), a vásárlónak biztosítékot nyújt az iránt, hogy az állított **próba-tartalom** valósággal meg van, tehát károsítástól legkevésbé sem tarthatni.

Mindenféle antik-tárgyat arany, ezüst, gyémánt s egyéb drágakő vagy más nemes ércből, akár **készpénzért megvásárol**, akár **újabb divatu** ezikkelért becsérél, valamint efféle tárgyakat kedvelők számára mindenkor **eladásra** készen tart.

Karvázy Gyulánál Kolozsvárt

Budai vörös bor üvegestől:

1 kupa 1 frt 10 kr.

$\frac{1}{2}$ „ 60 kr.

$\frac{1}{4}$ „ 32 kr.

kupás és félkupás üvegeért 10 kr., meszelyesért 7 kr. adatik vissza.

Asztali borok üvegnélkül:

1 kupa jó asztali 48 kr.

1 „ finomabb 60 kr.

1 „ bakator 1 frt.

Zsir a legtisztább:

1 kupa 1 forint.

Kapható 1, 2, 3, 4, 5, 10 és 20 kupás edényekben.

Szalonna a legszebb:

1 font 44 krajczár.

Füstölt és paprikás szalonna:

1 font 48 krajczár.

Friss vaj: 1 font 80 krajczár.

Nagyobb megrendeléseknél olcsóbb.

**Vidéki rendelések utánvétellel eszközöl-
tetnek.**

Uj naptárak 1873-ra

STEIN JÁNOS könyvkereskedésébe Kolozsvárt
most érkeztek s kaphatók:

Falusi gazda naptára 1873. Szerkesztő dr. Farkas Mihály. IX. évfolyam. Ára 80 kr.

Kossuth naptár 1873. Szerkesztő Honfi Tihamér. III-dik évfolyam. Ára 40 kr.

A népszámláló naptára 1873. A magyar nép számára. Szerkesztő Áldor Imre. Ára 40 kr.

Balpárti nép-naptár 1873. Balpárti polgártársai számára. Szerkesztő Vasyuró Tamás. III. évfolyam. Ára 50 kr.

Lidércz naptár 1873. XII. évi folyam. Ára 60 kr.

Istvánbácsi naptára 1873. Alapító Májer István. XVIII. évi folyam. Ára 50 kr.

Protestáns uj képes naptár 1873. Szerkesztette Dömötör János. Uj folyam. Első év. Ára 50 kr.

Magyar nők naptára 1873. Szerkesztő Beniczky Irma. V-dik évfolyam. Ára 60 kr.

A magyarnép naptára 1873. Szerkesztő Tatár Péter. Ára 25 kr.

Ifjúsági naptár 1873-ra. Szerkesztő K. Beniczky Irma. Ára 50 kr.

Színházi naptár 1873. Ára 80 kr.

Nevezzünk. Uj humorisztikus naptár 1873. IV. évfolyam. Ára 40 kr.

Barátfülek naptára 1873-ra. Szerkesztő Papramorgó. Harmadik évfolyam. Ára 50 kr. Ugyanaz, bővített kiadás, függelékek: Magyar-ország teendői a csallhatianság kimondása után. Ára 80 kr.

Csodabogár naptár 1873. Teleírta s pingálta Bogarász Kukuk. Ára 60 kr.

Kis nemzeti naptár 1873. Szerkesztő Tatár Péter. Ára 18 kr.

Dr. Joh. Nep. Vogl's Volks-Kalender 1873. XXIX. Jahrgang. Ára 65 kr.

Humoristisch-satyrischer Figaro-Kalender 1873. Redigirt v. C. Sitter. Ára 25 kr.

Porte-monnaie-Kalender 1873. Füzve 20 kr., fém-lemezzel 36 kr.

Fromme's Oesterreichischer Juristen-Kalender 1873. Redigirt von Dr. Josef Frühwald. Kötve. Ára 1 frt 60 kr.

Fromme's Oesterreichischer Medizinal-Kalender 1873. XXVIII. Jahrgang. Herausgegeben von Dr. Josef Nader. Kötve. Ára 1 frt 60 kr.

Szabályrendelet

az 1871. évi XVIII. t. cz. 74 és 75 §§. értelmében

a közjegyzői hivatal

ellátására előírt képesség beigazolása végett megkívántató szigorlat tárgyai és megtartási módja iránt. (Lenyomat a „Budapesti Közlönyből.”)

Ára 10 kr. Postán küldve 12 kr.

Helység névtár.

A királyhágon inneni rész

(Erdély)

községeinek betűrendes névtára.

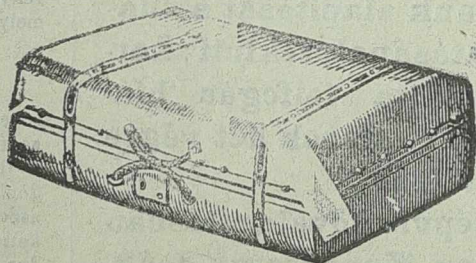
A közigazgatási és legújabb törvényszéki felosztás szerint, a posta-kerületek, adóhivatalok és az orsz. vásárok kimutatásával.

Hivatalos adatok után összeállította B. L.

Ára 1 frt. 50 kr.

Ezen 10 nagy ivre terjedő munkával, a melyben az eddigi hasonló munkákban előforduló hiányok gondosan pótolva vannak, nem csak hivatalnokoknak, hanem általában minden ügyes-bajos embernek egy nélkülözhetetlen kézikönyv van nyújtva, a melynek becsét főleg azon körülmény emeli, hogy a helység-nevek az Erdélyben divó mindhárom nyelven előadvák s a betűrendben akármely elnevezés alatt feltalálható. Általában oly mű ez, a mely az állami életben előfordulhat bármely körülmény közt pontosan kijelöli a községek politikai, törvényszéki, adóhivatali, továbbá utolsó postai határait, s a hol orsz. vásárok szoktak lenni, ezek napjait is kimutatja.

(81)
Utiböröndök
NAGY
raktára.

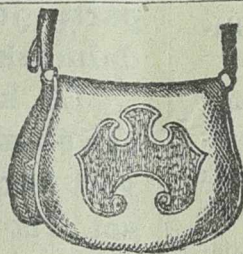

(31-*)
Utiböröndök
NAGY
raktára.

Mindenféle nagyságu, s a legjobb anyagokból készült

útiböröndök

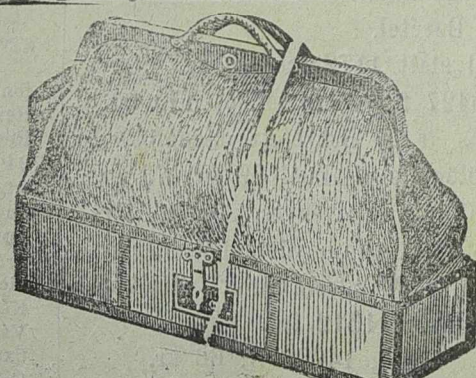
valamint mindenféle utazási kellékek nagy választéka áll a t. utazó közönségnek legjutányosabb árakban rendelkezésére

a Nagy árutárlatban

Csapó Sándornál Kolozsvárt.

Utiböröndök
nagy
raktára.

Utiböröndök
nagy
raktára.

(301)

(11-*)

VICTORIA

biztosító társaság Kolozsvárt

(alapítva 1865-ben)

melynek biztosítéki alapja az 1871-ki zárlat szerint törzs- és tartalék

tőkében s évi bevételekben

öt milliót

halad, köztudomásra hozza hogy az ide

takarmány és gabona biztosítási üzlet

megnyilván, ezen osztályba vágó minden biztosítási ajánlatok elfogadhatók.

Biztosíthatók pedig **tűz ellen** mindennemű **takarmányfélék és gabonák**, szabadban vagy fedél alatt, boglyákban, asztalokban vagy magtárban. Elcséplés után a biztosítás a magra és tovább foly, ha az iránt jelentés tétel.

Az **épület** biztosítási osztálynál kiváló figyelembe ajánlatnak a „Victoria” által életbe léptetett:

„társas, árva vagyon- és egyházi biztosítás” mire nézt külön, rendkívül kedvezményes, díjszabások vannak megállapítva.

Házi berendezések, mint **butor, fehér-, ágy-, ruhanemű** stb. különös kedvezményben részesülnek a biztosításnál.

Ezen kívül is biztosítás nyújtatik mindennemű lak- és gazdasági épületekre, gyárookra, malmokra, vasúti építkezésekre, kereskedelmi raktárakra, boltokban levő cikkekre, nyers és feldolgozott anyagokra stb. tűzvilágcsapás, rombolás, robbanás és kihurcolkodás veszélye ellen

Egyszersmind felhivatik a t. közönség

életbiztosítási

ajánlatait a „Victoria”-nál tenni meg, mely minden irányu módozataiban a legnagyobb előnyöket nyújtja.

Bővebb felvilágosítással, átnézeti könyvekkel, a díjak iránti tájékozással szolgálnak a társasági felügyelők s vidéki ügynökségek

a „VICTORIA” biztosító társaság vezérügnöksége Kolozsvárt.

Wagner.

Szász.